

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 647/2025-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3P/1/2020 z 8. septembra 2021, rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 12CoP/16/2023 z 27. marca 2024 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1CdoR/13/2024 z 26. marca 2025 takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 41 ods. 1, 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 a 2 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Zároveň navrhuje, aby ústavný súd rozhodol aj o porušení práv podľa čl. 41 ods. 1 ústavy a čl. 3, 6, 8, 9, 12, 19 a 20 Dohovoru o právach dieťaťa maloletého [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „maloletý“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia, zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie „s pokynom zistiť [REDAKOVANÉ] názor, zohľadniť dôkazy sťažovateľa a zabezpečiť spravodlivé konanie“. Sťažovateľ požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Sťažovateľ sa návrhom z 30. decembra 2019 domáhal podľa § 25 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) úpravy styku s maloletým. Styk navrhol upraviť každý párný týždeň v školskom roku jeden deň (streda) s odôvodnením, že rodičia maloletého vnuka napriek snahe sťažovateľa

neumožňujú od 4. júla 2017 žiadny kontakt s maloletým. Skorší návrh sťažovateľa bol rozsudkom z 25. októbra 2018 v spojení s odvolacím rozhodnutím z 21. augusta 2019 zamietnutý.

3. Uznesením sp. zn. 2P/31/2020 z 29. júna 2020 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 20CoP/202/2020 z 2. decembra 2020 súd na návrh matky nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil sťažovateľovi, aby sa nepribližoval k maloletému na vzdialenosť menšiu ako 200 metrov. Vo veci samej rozhodol súd rovnakým rozsudkom 7. júla 2021. Dňa 18. februára 2020 bolo zároveň sťažovateľovi vznesené obvinenie v trestnej veci prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

4. Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh sťažovateľa zamietol. Poukázal pritom na to, že od posledného rozhodnutia z roku 2018 nedošlo k zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu súdneho rozhodnutia. Konštatoval, že právna úprava styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami plne rešpektuje ako prvoradá hľadisko záujem dieťaťa, akceptuje, že dieťa môže mať ku svojim starým rodičom alebo iným príbuzným citové väzby, keď tieto osoby mohli pomáhať pri jeho výchove už od malička, dieťa je na nich naviazané a prerušenie stykov s nimi by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia, jeho duševný aj citový rozvoj. Zároveň však treba vziať do úvahy, že rodičia majú rozhodujúcu úlohu vo výchove, keď majú právo vychovávať dieťa v zhode s vlastným presvedčením. Ďalšou podmienkou je, že úpravu styku vyžadujú pomery v rodine.

5. Krajský súd prvostupňové rozhodnutie napadnutým rozsudkom potvrdil (zmenil v časti trov konania, pozn.). Považoval (rovnako ako okresný súd) za preukázané, že maloletý (v čase rozhodovania sedemročný) žil v spoločnej domácnosti s rodičmi. Sťažovateľ má podľa súdu vnuka nepochybne veľmi rád, avšak aktivity začal uplatňovať voči vnukovi násilne a proti vôli rodičov. Rodičia mu odopreli kontakt s maloletým z dôvodov, s ktorými ho riadne oboznámili a vzťahy sa snažili riešiť aj prostredníctvom psychológa. Podľa súdu nemôže dôjsť k náprave, pokiaľ zo strany sťažovateľa nedôjde k uvedomeniu si situácie, t. j. že prioritne dieťa vychovávajú jeho rodičia, a nie starý otec, pričom požiadavky rodičov je potrebné rešpektovať, a to aj keď s nimi nesúhlasí. Konštatoval, že „... je nemysliteľné, aby súd prvej inštancie, resp. odvolací súd upravoval styk starého otca s maloletým vnukom za situácie, že rodičia majú za to, že starý otec zasahuje nevhodným spôsobom do výchovy ich maloletého syna, nerešpektuje ich pravidlá, podceňuje ich ako rodičov, vyvoláva konfliktné situácie, násilným spôsobom preferuje edukáciu pred hrou, a súčasne pred maloletým ponižuje iných členov domácnosti (starú mamu)“.

6. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol. V dovolaní podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) namietal, že pokiaľ podal procesný návrh na prerušenie konania až do právoplatného skončenia veci na okresnom súde sp. zn. 12P/31/2020, o tomto návrhu nebolo rozhodnuté. Ďalej namietal, že v konaní nebol vypočutý maloletý a neboli vypočutí ani navrhovaní svedkovia. Súd tiež nerozhodol o jeho návrhu na prerušenie konania až do právoplatného ukončenia trestného konania vedeného na Mestskom súde Bratislava I sp. zn. 6T/15/2022.

7. Dovolací súd zhodne s krajským súdom poukázal na to, že nie každá procesná vada v konaní súdov musí mať za následok znemožnenie realizácie práv sťažovateľa na spravodlivý proces. V tomto zmysle uviedol, že v konaní síce okresný súd o návrhu sťažovateľa na prerušenie konania procesne nerozhodol, avšak výsledok konania sp. zn. 2P/31/2020 by vzhľadom na jeho predmet nebol spôsobilý ovplyvniť rozhodnutie v predmetnej veci, keďže návrh sťažovateľa bol zamietnutý

z dôvodu, že úprava styku nie je v záujme maloletého. Namietané pochybenie preto nedosiahlo takú intenzitu, ktorá by mala za následok znemožnenie realizácie práva na spravodlivý proces. Návrh na prerušenie konania do skončenia trestného konania z obsahu spisu nevyplýva, preto považoval súd túto námietku sťažovateľa za neopodstatnenú.

8. Vo vzťahu k námietke nevypočutia maloletého poukázal najvyšší súd na to, že súdy sú povinné založiť svoje rozhodnutie na starostlivom a komplexnom posudzovaní veci. Môže pritom nastať aj situácia, keď súd dospeje k záveru, že osobné vypočutie dieťaťa nie je vhodné a nepôjde o porušenie dohovoru [rozsudok veľkého senátu Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) Sahin proti Nemecku z 8. 7. 2003, sťažnosť č. 30943/96]. Vzhľadom na to, že ide o mimosporové konanie, je potrebné posudzovať účelnosť vykonaného dokazovania s ohľadom na záujem maloletých a na potrebu rýchleho a spravodlivého rozhodnutia. V tomto smere poukázal najvyšší súd, že všeobecné súdy prihliadali na konkrétne okolnosti prípadu, najmä na to, že od posledného rozhodnutia sa rodinné pomery nezmenili a neodkladným opatrením bolo sťažovateľovi uložené, aby sa nepribližoval k dieťaťu na vzdialenosť menšiu ako 200 metrov. Pokiaľ ide o nevykonanie ďalších dôkazov, najvyšší súd poukázal na to, že k zásahu do práv sťažovateľa by došlo vtedy, ak by záver súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania alebo ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní. Podľa najvyššieho súdu ale v tomto prípade súdy zrozumiteľným spôsobom vysvetlili, prečo ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania zamietli, a to z dôvodu nadbytočnosti a hospodárnosti. Záver o nadbytočnosti výsluchu maloletého sa s ohľadom na vykonané dokazovanie javí najvyššiemu súdu ako správny. Vo vzťahu k podanému dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd konštatoval, že dovolateľ nenastolil, nevymedzil, neformuloval, nepomenoval právnu otázku a nevymedzil právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ uvádza, že sa o vnuka staral od narodenia až do dovŕšenia jeho troch rokov. Dňa 4. júla 2017 rodičia maloletého vnuka prerušili so sťažovateľom kontakt a v júni 2024 sa dokonca presťahovali na neznáme miesto, čím mu úplne znemožnili vzájomný styk.

10. Argumentuje tým, že súdy v priebehu súdneho konania nevykonali ním navrhované dôkazy (výsluch svedkov, psychológa). Trestné konanie najvyšší súd nesprávne zohľadnil ako podporný argument pre zákaz priblíženia. K porušeniu práv maloletého dieťaťa došlo nezisťovaním jeho názoru a nesprávnym posúdením jeho najlepšieho záujmu v dôsledku nezohľadnenia ujmy z izolácie od sťažovateľa.

11. Sťažovateľ poukazuje na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, pretože sa podľa jeho názoru nezaoberal všetkými pre vec podstatnými námietkami a neuviedol jasné argumenty, prečo ich odmietol. Tiež namieta porušenie práva na konanie bez zbytočných prietahov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu práv maloletého dieťaťa:

12. Domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba, iba ak ide o ochranu jej základných práv. Namietat' porušenie práv inej osoby môže iba zákonný zástupca takej osoby. Sťažovateľ nie je zákonným zástupcom maloletého, ktorého zákonnými zástupcami sú jeho rodičia. Ústavná sťažnosť v časti namietajúcej porušenie práv maloletého dieťaťa je ústavnému súdu podaná sťažovateľom, ktorý nedisponuje aktívnou vecnou legitimáciou na jej podanie. Z tohto dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti po jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol ako podanú neoprávnenou osobou.

III.2. K namietanému porušeniu práv rozsudkom okresného súdu a krajského súdu:

13. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 8/2022).

14. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu ústavný súd konštatuje, že primárne bolo úlohou krajského súdu posúdiť rozhodnutie okresného súdu v namietanom rozsahu. Právomoc krajského súdu poskytnúť ochranu právam sťažovateľa tak predchádza právomoci ústavného súdu.

15. Rovnako je vylúčená právomoc ústavného súdu aj v časti ústavnej sťažnosti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Sťažovateľ totiž podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením. Právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu právam sťažovateľa tak predchádza právomoci ústavného súdu.

16. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.3. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu:

17. V podanej ústavnej sťažnosti namieta sťažovateľ viac rozhodnutia okresného a krajského súdu ako najvyššieho súdu, no napriek tomu ústavný súd v záujme materiálnej ochrany práv sťažovateľa vyabstrahoval zásadné námietky sťažovateľa aj vo vzťahu k dovolaciemu rozhodnutiu. Namietal predovšetkým nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ako aj jeho arbitrárnosť o vzťahu k ním predloženej dovolacej argumentácii týkajúcej sa posúdenia najlepšieho záujmu maloletého vnuka, nevykonania výsluchu ním navrhovaných svedkov (vrátane maloletého vnuka) a znaleckého dokazovania.

18. Vo veci sťažovateľa sa rozhodovalo podľa § 25 ods. 5 zákona o rodine, podľa ktorého ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Teda, súd môže upraviť styk maloletého dieťaťa s blízkymi osobami za splnenia dvoch podmienok: (a) ak je taká úprava v záujme maloletého dieťaťa a (b) zároveň si to vyžadujú pomery v rodine.

19. Pri rozhodovaní vychádzal (aj) najvyšší súd z čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovaný verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

20. ESLP vo svojich rozhodnutiach poukazuje na to, že za normálnych okolností sa vzťah medzi starými rodičmi a vnúčatami líši od vzťahu medzi rodičmi a deťmi, a to čo sa týka charakteru aj úrovne. Z tohto dôvodu vo všeobecnosti možno konštatovať, že si vyžaduje nižšiu úroveň ochrany (rozsudok ESLP Krušić proti Chorvátsku z 25. 11. 2014, sťažnosť č. 10140/13, bod 110). Právo na rešpektovanie rodinného života starých rodičov vo vzťahu k ich vnúčatám preto v prvom rade zahŕňa právo na udržiavanie normálneho vzťahu medzi starými rodičmi a vnúčatami prostredníctvom kontaktov medzi nimi (rozsudok ESLP Krušić proti Chorvátsku, už citovaný, bod 111). ESLP však na druhej strane zdôrazňuje, že kontakty medzi starými rodičmi a vnúčatami sa zvyčajne uskutočňujú so súhlasom osoby, ktorá má rodičovskú zodpovednosť, čo znamená, že prístup starého rodiča k svojmu vnúčaťu je zvyčajne na uvážení rodičov dieťaťa (rozsudok Komisie Lawlor proti Spojenému kráľovstvu zo 14. 7. 1988, sťažnosť č. 12763/87).

21. Ako už bolo uvedené, v zásade platí, že styk maloletého dieťaťa so starým rodičom je v jeho záujme. Právna úprava umožňuje podanie návrhu na úpravu styku medzi starými rodičmi a vnúčatami, avšak v zásade v prípadoch, keď sa tento styk neuskutočňuje (alebo sa neuskutočňuje v súlade s predstavami tej-ktorej strany) najmä v dôsledku rozvodu rodičov, alebo teda v prípadoch, keď rodičia spolu nežijú. Teda ide o situácie, keď obvykle jeden z rodičov so stykom súhlasí. Situácia sťažovateľa je však iná, pretože obaja rodičia v tomto prípade nesúhlasia s tým, aby styk medzi maloletým [REDAKOVANÉ] a sťažovateľom prebiehal. Bolo teda potrebné posúdiť, z akého dôvodu so stykom nesúhlasia, a to najmä s ohľadom na to, že v takom prípade (ako súdy správne uviedli) treba citlivo vnímať, že ide o obmedzenie práv a povinností rodičov. Súd môže upraviť styk blízkej osoby s maloletým dieťaťom v zmysle § 25 ods. 5 zákona o rodine a § 36 ods. 2 zákona o rodine, ale nie preto, že by taká osoba mala právo na styk s maloletým dieťaťom, ale len z dôvodu, že by taká úprava bola v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

22. Pojem záujem dieťaťa nemožno chápať zužujúco, ale čo najextenzívnejšie. Ako zdôrazňovali súdy v priebehu konania, v záujme dieťaťa je predovšetkým, aby „... vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho vývoj a výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, a aby boli rešpektované jeho práva“. (pozri napr. napadnutý rozsudok krajského súdu, bod 48).

23. Na jednej strane treba citlivo vnímať to, že dieťa môže mať silné citové väzby k starým rodičom, pričom prerušenie styku by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia, jeho duševný a citový rozvoj. Tu treba pre komplexnosť uviesť, že podľa tvrdení sťažovateľa mu je bránené v styku s vnukom už od roku 2017 (teda približne osem rokov). Na strane druhej je potrebné

konštatovať, že sú to rodičia, ktorí majú rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa a ktorí majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným presvedčením (náboženským, filozofickým), čo bolo zrejme kameňom úrazu v posudzovanom prípade.

24. V tomto smere je potrebné poukázať na to, že nešlo o prvé rozhodovanie o styku medzi sťažovateľom a maloletým vnukom, ale v poradí o tretie rozhodnutie. Okresný súd rozsudkom z 25. októbra 2018 v spojení s rozsudkom krajského súdu z 21. augusta 2019 návrh sťažovateľa zamietol. Z odôvodnenia týchto rozhodnutí vyplýva, že síce má sťažovateľ vnuka veľmi rád, avšak aktivity s vnukom uplatňuje proti vôli rodičov, násilným spôsobom, pričom si neodoprie kritiku voči ostatným členom domácnosti, ktorí sa na výchove dieťaťa podieľajú. Rodičia navyše sťažovateľovi odopreli kontakt až potom, keď sa opakovane neúspešne pokúšali o zmenu, dôvody sťažovateľovi oznámili a problém sa snažili aktívne riešiť (aj prostredníctvom psychológa).

25. Súd v posudzovanej veci s ohľadom na uvedené (celkom logicky) skúmali, či od posledného rozhodnutia došlo k takej zmene pomerov, že je potrebné rozhodnúť inak (predchádzajúce rozhodnutia návrhy sťažovateľa opakovane zamietli). V súvislosti s tým bolo podstatné, že od posledného rozhodnutia došlo, naopak, k zhoršeniu vzájomných vzťahov, keď s právoplatnosťou k 17. decembru 2020 bolo neodkladným opatrením rozhodnuté o uložení povinnosti sťažovateľovi nepribližovať sa k maloletému dieťaťu na vzdialenosť menšiu ako 200 metrov a v čase rozhodovania v dotknutom konaní rozhodol okresný súd (neprávoplatne) o uložení tejto povinnosti aj vo veci samej. Opakovane súdy sťažovateľovi vytkli, že pozitívny vzťah medzi starým otcom a vnukom nepostačuje za situácie, keď sťažovateľ nerešpektuje rodičov, zasahuje do výchovy vnuka nevhodným spôsobom, nerešpektuje pravidlá stanovené rodičmi, vyvoláva konfliktné situácie, násilným spôsobom preferuje edukáciu pred hrou, pričom ponizuje iných členov domácnosti (starú mamu).

26. Tieto závery nemožno považovať za svojvoľné, naopak, ide o zrozumiteľné a dôkladne odôvodnené rozhodnutie, preto ústavný súd vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľa porušenie jeho práv nevzhliadol.

27. Sťažovateľ ďalej namietal nevykonanie ním navrhovaných dôkazov. Najvyšší súd (podľa ústavného súdu správne) poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax ústavného súdu, podľa ktorej právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc súdu posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/2003). Zásah do základného práva na súdnu ochranu by pritom bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08).

28. Pokiaľ ide o nevykonanie výsluchu svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a nevykonanie znaleckého dokazovania, najvyššie súdy nevykonanie týchto dôkazov riadne odôvodnili s poukazom na to, že ich vykonanie by bolo s ohľadom na skutkový stav nehospodárne a nadbytočné. Poukazujúc aj na predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť týkajúcu sa veci sťažovateľa, nemožno také odôvodnenie považovať za nesprávne.

29. Podstatnou dovolacou námietkou sťažovateľa bola ďalej skutočnosť, že sudy odmietli vypočúť aj samotného maloletého vnuka a najvyšší súd toto ich rozhodnutie arbitrárne schválil, a to bez toho, aby prihliadol na ním predkladané argumenty. Podľa sťažovateľa to bolo podstatné aj preto, že maloletý je už starší (10 rokov), a preto dokáže samostatne vyjadriť svoj názor.

30. Najvyšší súd poukázal na to, že maloletému dieťaťu sa poskytuje možnosť, aby bolo vypočuté v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho týka. Aj najvyšší súd potvrdil, že maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo veciach, ktoré sa ho týkajú. Akékoľvek rozhodnutie, ktoré nezohľadnilo názory dieťaťa alebo im nevenovalo primeranú pozornosť zodpovedajúcu veku a úrovni dieťaťa, upiera dieťaťu možnosť ovplyvniť určenie ich najlepšieho záujmu (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/492/2015). Zároveň však poukázal aj na rozsudok ESLP Sahin proti Nemecku (už citované), podľa ktorého môže nastať aj taká situácia, keď súd po starostlivom zvážení okolností konkrétneho prípadu dospeje k záveru, že osobné vypočutie dieťaťa nie je vhodné. V okolnostiach posudzovanej veci výsluch v prvom rade nebol ani potrebný. Sťažovateľ totiž výsluch maloletého vnuka navrhol pre účely preukázania ich vzájomného vzťahu, o ktorom však nikto nepochyboval (a nepochybuje o ňom ani ústavný súd). Nikto teda netvrdí, že by maloleté dieťa so sťažovateľom ako starým otcom nechcelo byť. Podstatné bolo, že len táto okolnosť (ktorú teda nebolo potrebné preukazovať) nepostačovala na to, aby bolo možné rozhodnúť o styku sťažovateľa s vnukom tak, ako by si predstavoval. Naopak, s ohľadom na okolnosti bolo nutné uzavrieť, že takýto styk by nebol v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Tiež nemožno nesúhlasiť so záverom najvyššieho súdu, že ide o právo maloletého dieťaťa, nie naopak – teda nie starý rodič v tomto prípade má právo na to, aby bol vnuk vypočutý, ale vnuk, ak by chcel, má právo sa k veci vyjadriť.

31. Na tomto mieste poukazuje ústavný súd na samotné vyjadrenie sťažovateľa a jeho výčitky smerom k príslušným orgánom sociálnej kurately, keď im vyčítal už len to, že vnuka o prebiehajúcich súdnych konaniach vôbec informovali (aj to už podľa sťažovateľa vnuka traumatizovalo). Požiadavka na výsluch vnuka potom vyznieva rozporuplne.

32. Závery najvyššieho súdu týkajúce sa odmietnutia dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP sťažovateľ nenamietal. Pre komplexnosť však ústavný súd uvádza, že ani ústavný súd po dôkladnom preštudovaní podaného dovolania právnu otázku nevedel vyabstrahovať.

33. Bolo potrebné uzavrieť, že najvyšší súd sa dôsledne vysporiadal so všetkými pre vec podstatnými námietkami sťažovateľa, pričom jeho závery nemožno považovať za arbitrárne alebo inak porušujúce uvedené práva sťažovateľa. Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil v právnych záveroch napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti, odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.4. K namietanému porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy:

34. Podľa stabilizovanej a konštantnej judikatúry ústavného súdu ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo. Podstatou, účelom a cieľom práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. II. ÚS 55/02, I. ÚS 226/08).

35. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie bolo v čase podania ústavnej sťažnosti sťažovateľa právoplatne skončené. Ak už teda v čase podania sťažnosti už žiadny súd vo veci sťažovateľa nekonal, nemohol ani porušovať jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

36. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy po jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

37. V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Nie je tak naplnená druhá podmienka podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde na ustanovenie právneho zástupcu sťažovateľovi, z toho dôvodu ústavný súd žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhovel (výrok 2 tohto uznesenia).

38. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu